

Fastigo PlusPension

Allmänna försäkringsvillkor för Fastigo PlusPension

Innehåll

	Sidan
Tjänstepensionsförsäkring – Fastigo PlusPension.....	4
1. Försäkringsavtalet	4
2. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan efterlevandepension.....	6
3. Så bestäms pensionen.....	6
4. Så betalas pensionen ut	9
5. Avgifter till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB	12
6. Återköp	12
7. Årsbesked.....	12
8. En pensionsförsäkring måste följa lagstiftningen	12
9. Begränsning i KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar	13
10. Om du inte är nöjd	13
Behandling av personuppgifter	14
Privatbetald pensionsförsäkring – Fastigo PlusPension Privat.....	15
1. Försäkringsavtalet	15
2. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan efterlevandepension.....	18
3. Så bestäms pensionen.....	18
4. Så betalas pensionen ut	20
5. Avgifter till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB	23
6. Återköp	23

7. Årsbesked.....	24
8. En pensionsförsäkring måste följa lagstiftningen	24
9. Begränsning i KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar	24
10. Om du inte är nöjd	25
Behandling av personuppgifter	26
Motverkan av penningtvätt och finansiering av terrorism	26

Tjänstepensionsförsäkring – Fastigo PlusPension

1. Försäkringsavtalet

Fastigo PlusPension är baserad på överenskommelser mellan å ena sidan av Fastigo och å andra sidan av AF, Lärarförbundet, SIF, Ledarna, SKTF, CF med flera.

Överenskommelsen omfattar dels tjänstepensionsförsäkring, Fastigo PlusPension och dels privatbetald pensionsförsäkring, Fastigo PlusPension Privat.

Försäkringsavtal för tjänstepensionsförsäkring, Fastigo PlusPension tecknas mellan arbetsgivaren och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) för den som

- under året för tecknandet varit anställd vid Fastigoanslutet företag och
- senast teckningsåret fyller 64 år och uppfyller övriga villkor nedan.

Fastigoanslutet företag kan även kollektivt anmäla en grupp av sina anställda på särskilt formulär.

Som försäkrad antas den som

- är medlem i facklig organisation, som anslutit sig till avtal om Fastigo PlusPension eller sysselsätts i arbete som avses i sådan organisations kollektivavtal och
- varit fortlöpande anställd i minst sex månader innan premiebetalningen och
- var anställd i företaget vid ingången av det år då den första premiebetalningen sker.

Som försäkrad antas inte den som

- är anställd på prov och inte har övergått från tidigare anställning i vilken denne har omfattats av avtal om FastigoPlusPension eller
- innehar anställning som utgör bisyssla.

Vem är försäkringsgivare?

Försäkringsgivare är KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ), organisationsnummer 516401-6654, nedan kallat KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Vem är försäkringstagare?

Försäkringstagare och ägare till försäkringen är den arbetsgivare som betalar in pensionsavgiften för tjänstepensionsförsäkringen som premie till försäkringen. Den försäkrade betraktas som försäkringstagare när det gäller att

- ta bort efterlevandepension
- ändra utbetalningsålder och utbetalningstid och
- förordna förmånstagare för dödsfall.

Den försäkrade kan i övrigt inte förfoga över försäkringen. Försäkringsavtalet kan inte överlåtas till någon annan ägare, om inte den försäkrade byter till en ny arbetsgivare som omfattas av Fastigo Plus Pension. Då går äganderätten till försäkringsavtalet automatiskt över till den nya arbetsgivaren.

Vem är försäkrad?

Försäkrad är den på vars liv försäkringen gäller.

Vem är förmånstagare?

Förmånstagare är den person som försäkringsbeloppet ska betalas ut till enligt dessa villkor. Vilka som är förmånstagare framgår längre fram i dessa villkor.

Vad menas med premie?

Med premie menas den pensionsavgift som arbetsgivaren betalar som premie för tjänstepensionsförsäkringen.

Hur betalas premien?

Premien kan erläggas som engångspremie och som årlig premie. Premien får inte erläggas senare än två månader före den första pensionsutbetalningen.

Arbetsgivaren har skyldighet erlægga premier till och med det år då den försäkrade uppnår 59 års ålder om inte annat överenskommit.

På vad grundas försäkringsavtalet?

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren och/eller den försäkrade har lämnat skriftligen till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Om någon av dessa uppgifter är oriktig eller ofullständig, gäller vad som står i lagen om försäkringsavtal om sådana fall.

Om försäkringstagaren har handlat svikligt eller i strid med tro och heder när uppgifterna lämnades, är försäkringsavtalet ogiltigt (12 kap. 2 § första stycket försäkringsavtalslagen).

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har inte heller något ansvar eller bara ett begränsat ansvar för inträffade försäkringsfall, om försäkringstagaren eller den försäkrade annars lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som har betydelse för KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs bedömning av den försäkrades hälsa. De oriktiga eller ofullständiga uppgifterna ska i så fall ha lämnats med uppsåt eller av oaktsamhet som inte är ringa. (12 kap. 2 § andra stycket försäkringsavtalslagen)

När inträder KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för försäkringen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för försäkringen inträder dagen efter den dag försäkringstagaren ansöker om försäkringen eller antar ett anbud från KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, förutsatt att en premie betalas in till försäkringen.

Vilka lagar gäller för försäkringsavtalet?

För försäkringsavtalet gäller svensk allmän lag, förutsatt att inte något annat anges i lagen om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal.

Kan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändra försäkringen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB förbehåller sig rätten att under försäkringstiden ändra dessa villkor och försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringens art eller någon annan särskild omständighet.

Med ändring menas en ändring av det faktiska innehållet i villkoren och försäkringsavtalet, till exempel ändring av sättet att ta ut samt beräkna avgifterna för försäkringen samt att införa särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som försäkringstagaren, den försäkrade eller förmånstagare begär.

Med annan särskild omständighet menas till exempel ändring på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighetsföreskrifter eller ändring av annan för försäkringsavtalet viktig förutsättning. Med ändring menas också ändring av det pensionsavtal som ligger till grund för försäkringstagarens betalning av premie till försäkringen. Under vissa avsnitt i villkoren har särskilt framhållits om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs rätt att ändra villkoren eller försäkringsavtalet i övrigt.

En ändring av villkoren och försäkringsavtalet i övrigt träder i kraft en månad efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har skickat ett meddelande om ändringen. Ändring som beror på ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighetsföreskrifter eller ändring av överenskommelse mellan Fastigo och arbetstagarorganisationerna börjar gälla omedelbart eller vid den tidpunkt som följer av lag eller bestämmelse i tillämpligt pensionsavtal.

Observera att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB alltid kan ändra:

- Antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet och driftskostnader med mera, som används för att bestämma det garanterade pensionsbeloppet som varje inbetald premie ger upphov till. Som framgår av avsnittet "Så bestäms pensionen" kan dessa antaganden ändras när som helst för kommande inbetalningar av premier.
- De antaganden om ränta med mera som används vid bestämmande av det delningsantal som används när storleken av återbäringstillägget bestäms. Som framgår av avsnittet "Hur bestäms den eventuella återbäringen" kan dessa antaganden ändras när som helst under försäkringstiden.
- Storleken på de avgifter som tas ut från försäkringen.

Kan pensionskapitalet flyttas till någon annan försäkring?

Pensionskapitalet får inte föras över till en pensionsförsäkring hos någon annan försäkringsgivare.

2. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan efterlevandepension

Vad ingår i försäkringen?

Försäkringen omfattar ålderspension med efterlevandepension. Den försäkrade kan ta bort efterlevandepensionen när ålderspensionen ska börja betalas ut. Ålderspensionen och efterlevandepensionen är lika stora.

3. Så bestäms pensionen

Hur bestäms riktlinjer för hur tillgångarna ska investeras?

KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs styrelse bestämmer varje år riktlinjer för hur tillgångarna ska investeras. För mer detaljerad information se KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs investeringsriktlinjer på kpa.se.

Hur bestäms det garanterade pensionsbeloppet?

För varje premie som betalas ut till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB bestäms ett garanterat pensionsbelopp. Summan av dessa pensionsbelopp blir det totala garanterade pensionsbeloppet som ska börja betalas ut vid avtalad pensionsålder och under avtalad utbetalningstid.

Varje garanterat pensionsbelopp bestäms enligt de antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet och driftskostnader som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB bestämt ska gälla vid varje inbetalningstillfälle.

Antaganden om ränta

Räntan fastställs till en viss procentsats från vilken det görs avdrag för avkastningsskatt och driftskostnader.

Antaganden om avkastningsskatt

Avdrag för avkastningsskatt görs enligt gällande regler om avkastningsskatt.

Antaganden om dödlighet

Antaganden om dödsfallssannolikhet för den försäkrade beräknas efter tillgänglig statistik och med ett säkerhetstillägg.

Antaganden om driftskostnader

Antaganden om driftskostnader görs så att kostnaderna ska motsvara KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs faktiska kostnader.

Antaganden om säkerhetstillägg

Antaganden om säkerhetstillägg görs för att säkerställa det garanterade försäkringsbeloppet.

Ger den traditionella försäkringen rätt till återbäring?

Allt överskott i KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs verksamhet ska gå tillbaka som återbäring till de försäkrade eller andra ersättningsberättigade (såsom förmånstagare) som omfattas av försäkring med traditionell förvaltning. Fördelningen av återbäring ska göras på ett rättvist sätt. Återbäring är försäkringens andel av överskott som uppstår om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ekonomiska resultat blir bättre än de antaganden som gjorts när det garanterade pensionsbeloppet bestämdes.

Eventuell återbäring betalas ut som ett tillägg till det garanterade pensionsbeloppet.

Kan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändra reglerna för återbäring?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att ändra reglerna för såväl framtida beräkningar av återbäring som sättet att fördela återbäringen. Ändringen av reglerna träder i kraft efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har informerat försäkringstagaren om ändringen.

Vad är pensionskapital och hur beräknas det?

Pensionskapitalet är försäkringens aktuella värde vid varje tidpunkt. Värdet grundas på:

- premieinbetalningar
- utbetalningar från försäkringen
- avdrag för kostnader för efterlevandepension
- avkastning på KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs tillgångar
- tillägg för arvsvinster
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för skatt.

Avgift för efterlevandepension

Avgift för den efterlevandepension, som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB betalar ut, om försäkrad med efterlevandepension avlider före pensionsåldern.

Avkastning

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fördelar vid varje månadsskifte den avkastning som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har haft på sina tillgångar under den senaste månaden. Fördelningen sker på sätt som beskrivs under rubriken "Ger försäkringen rätt till återbäring?".

Med avkastning menas ränta och utdelningar på tillgångarna samt positiva eller negativa förändringar av värdet på tillgångarna. Avkastningen påverkas av investeringsinriktningen och fördelningen till försäkringarna kan därför vara såväl positiv som negativ. Pensionskapitalet kan alltså såväl öka som minska i värde under hela försäkringstiden. För mer detaljerad information se Avkastningsränta på kpa.se.

Arvsvinst

Arvsvinst beräknas genom matematisk utjämning av KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs faktiska dödlighetsutfall.

Driftskostnader

Avdraget för driftskostnader ska göras så, att det bedöms täcka de driftskostnader som kan hänföras till verksamheten. Driftskostnaderna ska fördelas på respektive försäkringsprodukt och får utjämnas över tiden.

Skatt

Avdraget för skatt ska göras så, att det bedöms täcka KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs kostnader för avkastningsskatt.

Hur bestäms den eventuella återbäringen?

När försäkringen ska börja betalas ut beräknar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB om försäkringen ger rätt till återbäring och i så fall med hur stort belopp.

Det belopp som ska betalas ut bestäms genom att pensionskapitalet divideras med ett delningstal, som bestäms av KPA Tjänstepensionsförsäkring AB vid varje tidpunkt. Delningstalet bygger på den förväntade återstående utbetalningstiden och på antaganden om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs framtida ekonomiska resultat. Om det belopp som beräknats på detta sätt är större än det garanterade pensionsbeloppet, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut mellanskillnaden som återbäring.

Så länge utbetalningarna pågår beräknar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB återbäringens storlek minst en gång per år. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att minska återbäringen eller att helt upphöra med utbetalning av återbäring. Detta görs om pensionskapitalet har utvecklats sämre än vad som antagits vid den senast gjorda beräkningen eller om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändrar delningstalet genom att ändra sina antaganden om framtiden.

För att begränsa en större sänkning av det totala månadsbeloppet tillämpas, vid den ordinarie årliga årsräkningen, en regel med en vid var tid gällande procentsats för hur mycket månadsbeloppet maximalt kan minska jämfört med det föregående årets fastställda månadsbelopp. Regeln används endast för livsvarig- och tidsbegränsad utbetalning av ålderspension.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kan ändra regeln och regeln innebär ingen utfästelse från KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs sida att den kommer att upprätthållas under hela utbetalningstiden.

Mer information finns på KPA Pensions hemsida kpa.se

Vilken är KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs konsolideringspolicy?

När marknadsvärdet på KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs tillgångar är lika stort som det samlade värdet på pensionskapitalet i samtliga försäkringar, är konsolideringsnivån 100 procent.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har i sin konsolideringspolicy bestämt att konsolideringsnivån ska vara 100 procent, men att den får avvika inom vissa gränser.

Mer information finns på KPA Pensions hemsida kpa.se

4. Så betalas pensionen ut

Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?

Den som gör anspråk på att få ett pensionsbelopp utbetalat till sig ska styrka sin rätt till beloppet genom att – utan kostnad för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB – skaffa och skicka in de handlingar och övriga upplysningar som har betydelse för bedömningen av försäkringsfallet och KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar.

För att få beloppet utbetalat till sig måste försäkringstagaren eller den försäkrade eller förmånstagaren – om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB begär det – låta KPA Tjänstepensionsförsäkring AB hämta in upplysningar om den försäkrade från nuvarande och tidigare arbetsgivare samt från läkare, sjukhus, någon annan vårdgivare, Försäkringskassan eller någon annan försäkringsinrättning, detta för att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska kunna bedöma sitt ansvar.

När betalas ålderspensionen ut till den försäkrade?

Ålderspensionen betalas alltid ut till den försäkrade. Ålderspensionen betalas ut månadsvis med början den månad den försäkrade fyller 65 år om den försäkrade har begärt utbetalning. Om ingen begäran inkommit vid den tidpunkt som har kommunicerats inför 65-årsdagen ändras försäkringens utbetalningsålder till månaden efter 70 år. Ålderspensionen är en tidsbegränsad pension som betalas ut i fem år, dock längst så länge den försäkrade lever. Den försäkrade kan välja en annan utbetalningsålder och en annan utbetalningstid. Utbetalningen kan påbörjas tidigast då den försäkrade fyller 55 år och senast då den försäkrade fyller 85 år. Utbetalningstiden kan förlängas utöver fem år. Den försäkrade kan välja tidsbegränsad pension under högst 20 år eller livsvarig pension. Om utbetalningen ska upphöra då den försäkrade fyller 65 år, måste utbetalningen pågå under minst tre år och i annat fall under minst fem år. Utbetalningen av ålderspensionen upphör dock senast vid utgången av den månad den försäkrade avlider.

Om ålderspensionen ska betalas ut under kortare tid än fem år eller livsvarigt, upphör efterlevandepensionen när ålderspensionen börjar betalas ut. Den försäkrade kan inte ändra utbetalningstiden eller utbetalningstidpunkten när utbetalningarna väl har påbörjats. Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken, har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden. Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten är lägre än 30 procent av gällande prisbasbelopp har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att betala ut försäkringen med ett engångsbelopp.

Vad händer med försäkringen när den försäkrade avlider om efterlevandepension saknas?

Om försäkringen inte omfattar efterlevandepension och den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut eller under utbetalningstiden upphör försäkringen. Detta innebär att någon utbetalning inte kommer att göras från försäkringen alternativt att pågående utbetalningar upphör.

Vad gäller om försäkringen omfattar efterlevandepension?

Om den försäkrade avlider, ska detta anmälas skriftligen till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB snarast möjligt. Till anmälan ska fogas ett dödsfallsintyg. Om dödsfallsintyget är skrivet på något annat språk än svenska ska en auktoriserad översättning till svenska bifogas. När en sådan anmälan har kommit in till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, anses KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ha fått kännedom om dödsfallet. Om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB på eget initiativ skulle hämta in upplysningar om ett inträffat dödsfall, anses KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ha fått kännedom om dödsfallet när KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fick sina upplysningar på detta sätt.

Hur betalas efterlevandepensionen ut?

Om försäkringen omfattar efterlevandepension och den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut till honom eller henne, betalas i stället försäkringens garanterade pensionsbelopp och eventuell återbäring ut till förmånstagarna som en månatlig pension under fem år, räknat från den dag KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fått kännedom om dödsfallet. Om den försäkrade har valt ålderspension med tidsbegränsad utbetalning och ålderspensionen har börjat betalas ut när den försäkrade avlider, fortsätter utbetalningarna, nu till förmånstagarna, under de år som är kvar av den utbetalningstid som den försäkrade har valt för ålderspensionen.

Om det bara finns en möjlig förmånstagare till efterlevandepensionen, har han eller hon rätt att begära utbetalning under annan tidsperiod än som följer av dessa försäkringsvillkor eller begärts av den försäkrade. Sådan begäran ska göras hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB då efterlevandepensionen skall börja betalas ut. Den totala utbetalningstiden får dock inte understiga fem år. Då efterlevandepension skall börja utbetalas kan maka, make och sambo som är förmånstagare avtala med KPA Tjänstepensionsförsäkring AB om att skjuta upp uttaget av pensionen. Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken, har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden.

Vilka kan vara förmånstagare till efterlevandepensionen?

Om den försäkrade avlider och försäkringen omfattar efterlevandepension, betalas pensionen i stället ut till de insatta förmånstagarna. Om det då inte finns några förmånstagare, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB inte ut någon pension. Som förmånstagare kan den försäkrade bland annat sätta in sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo eller sina barn eller barn till sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo.

Tidigare make/maka eller sambo samt barn till dessa måste namnges. För maka, make och sambo gäller inte pensionsrätten om äktenskapet ingicks eller samboförhållandet inleddes senare än ett år före dödsfallet och den försäkrade då led av sjukdom som föranlett dödsfallet. Om mål om äktenskapsskillnad pågår mellan den försäkrade och hans eller hennes maka/make när den försäkrade avlider, gäller inte förmånstagarförordnandet till make/maka. Med make/maka likställs registrerad partner. Med den försäkrades sambo menas en ogift man eller kvinna som en ogift försäkrad sammanbodde med under äktenskapsliknande förhållanden. Sådant sammanboende skall ha förelegat under minst sex månader om inte gemensamt barn finns. Med barn menas arvsberättigade barn i första led.

Standardförordnande:**till vem/vilka betalas pensionen ut om den försäkrade inte anmält något förordnande?**

Om den försäkrade inte har anmält något annat förordnande till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, betalas pensionen i första hand ut till den försäkrades make/maka eller sambo och i andra hand till den försäkrades barn i första led. Om en förmånstagare har avlidit eller helt eller delvis avstår sin rätt, betalas pensionen ut till de som enligt förordnandet är närmast berättigade.

Får en förmånstagare förfoga över försäkringen?

En förmånstagare får inte någon förfoganderätt till försäkringen.

Särskilt förordnande:**Hur ska ändringen av förmånstagare anmälas?**

En ändring av ett förordnande ska anmälas skriftligen till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Ändringen bör anmälas på en blankett som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB på begäran sänder till den försäkrade.

När betalas pensionen ut?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska börja betala ut pensionen senast en månad efter det att den som gör anspråk på utbetalning har gjort vad som krävs enligt dessa villkor, under rubriken "Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?". Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som försäkringsavtalet grundats på har varit oriktig eller ofullständig, behöver dock inte KPA Tjänstepensionsförsäkring AB påbörja utbetalningen förrän en månad efter det att utredningen har avslutats.

Betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB dröjsmålsränta?

Om en utbetalning skulle dröja längre än vad som angivits i dessa villkor, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB dröjsmålsränta enligt räntelagen.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB betalar ränta även om dröjsmål inte föreligger från och med den 31:a dagen efter det att ett belopp förfallit till betalning. Räntesatsen bestäms av KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och framgår vid tecknandet eller senare lämnad information.

Sådan ränta räknas av i de fall KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Om den sammanlagda räntan är mindre än en halv procent av det gällande prisbasbeloppet, enligt Socialförsäkringsbalken betalas inte någon ränta.

Kan rätten till utbetalning från den här pensionsförsäkringen upphöra på grund av preskription?

Rätten till utbetalning preskriberas enligt reglerna i försäkringsavtalslagen, vilket innebär följande: Den som begär utbetalning måste väcka talan mot försäkringsbolaget inom tio år från det att begäran om utbetalning tidigast kunde göras.

Annars upphör rätten till utbetalning. Den som begärt utbetalning inom denna tid har alltid minst sex månader på sig att överklaga från det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har förklarat sig ha tagit slutlig ställning till begäran.

5. Avgifter till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB

Vilka avgifter tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB tar för närvarande ut en förvaltningsavgift, en årsavgift, en avgift för efterlevandepension och en avgift för skatt. Aktuella avgifter finns på KPA Pensions hemsida kpa.se.

Det går också att ringa KPA Pensions Kundservice, telefon 0771-650 500, för att få uppgifter om avgifterna.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att när som helst under försäkringstiden ändra storleken på förvaltningsavgiften, årsavgiften, avgiften för efterlevandepensionen och avgiften för skatt.

Hur tas avgifterna ut?

Förvaltningsavgiften, årsavgiften och avgiften för skatt tas ut från pensionskapitalet. Avgiften för efterlevandepensionen tas ut genom en riskpremie från varje inbetald premie.

6. Återköp

Kan försäkringstagaren begära återköp av försäkringen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kan bestämma att pensionen ska utbytas mot ett omedelbart utfallande kapitalbelopp (återköp) om pensionskapitalet för en försäkrads försäkring högst uppgår till 30 procent av ett prisbasbelopp enligt Socialförsäkringsbalken när pensionsåldern uppnås eller när den försäkrade avlider eller emigrerar.

Beloppet beräknas på samma vis som redovisas under rubriken "Hur bestäms det garanterade pensionsbeloppet?".

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kan även efter skriftlig ansökan av den försäkrade eller pensionsberättigad efterlevande, besluta om återköp av försäkringen om inte försäkringens art eller regler i inkomstskattelagen sätter hinder för återköp.

Vid återköp av ålderspension utan efterlevandepension enligt föregående stycke gäller dessutom att den försäkrade, på egen bekostnad, med läkarintyg ska visa att hans/hennes hälsotillstånd är tillfredsställande ur försäkringsteknisk synpunkt.

Vid ett återköp av försäkringen upphör även den del av försäkringen som avser efterlevandepension.

7. Årsbesked

Får den försäkrade veta hur pensionssparandet utvecklas?

En gång per år får den försäkrade information om försäkringens värde. Årsbeskedet visar hur sparandet i försäkringen har utvecklats. Det visar också de premier som bokförts på försäkringen och de avgifter som belastat försäkringen.

8. En pensionsförsäkring måste följa lagstiftningen

Kan pensionsförsäkringen överlåtas, pantsättas eller belånas?

Försäkringen får inte överlåtas, pantsättas eller belånas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara en pensionsförsäkring enligt de bestämmelser i inkomstskattelagen som gäller vid varje tidpunkt. KPA Pension lämnar i förekommande fall kontrollavgifter enligt Skatteförfarandelagen.

9. Begränsning i KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar

Vad gäller för krigstillstånd i Sverige?

Vid krigstillstånd i Sverige gäller särskild lagstiftning i fråga om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie).

Vad tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB inte ansvar för?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB tar inte ansvar för någon sådan skada som beror på lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, bojkott, blockad eller lockout eller någon annan liknande omständighet. I fråga om strejk, bojkott, blockad eller lockout gäller detta förbehåll även om det är KPA Tjänstepensionsförsäkring AB som vidtar eller är föremål för någon sådan konfliktåtgärd. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB är inte heller skyldigt i andra fall att ersätta en skada som uppkommer, om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB visat normal aktsamhet.

Vad har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB för ansvar då den försäkrade deltar i krig eller politiska oroligheter utanför Sverige?

Försäkringen gäller inte vid nedsatt arbetsförmåga som drabbar den försäkrade då han eller hon deltar i krig som inte hänger samman med krigstillstånd i Sverige eller deltar i politiska oroligheter utanför Sverige. Försäkringen gäller inte heller vid nedsatt arbetsförmåga, om den nedsatta arbetsförmågan drabbar den försäkrade inom ett år efter sådant deltagande och om kriget eller oroligheterna anses vara orsaken.

Vad har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB för ansvar om den försäkrade vistas utanför Sverige i områden där det råder krig eller krigsliknande politiska oroligheter?

Innan tre år förflutit från den försäkrades inträdesdag i försäkringen, gäller försäkringen inte i vissa fall om den försäkrade vistas utanför Sverige i områden där det råder krig eller krigsliknande politiska oroligheter, även om han eller hon inte själv deltar i kriget eller oroligheterna. Försäkringen gäller sålunda inte vid nedsatt arbetsförmåga, om den nedsatta arbetsförmågan drabbar den försäkrade under vistelsen eller inom ett år därefter och om kriget eller oroligheterna anses vara orsaken.

Utbyter kriget eller oroligheterna när den försäkrade vistas i området, gäller denna inskränkning inte under de tre första månaderna efter utbrottet.

10. Om du inte är nöjd

Vart vänder du dig för att få information eller klaga?

Om du inte är nöjd vill vi naturligtvis att du i första hand kontaktar oss, KPA Pensions kundservice, på telefon 0771-650 500 eller genom att skicka ett meddelande till oss från KPA Mina sidor på kpa.se.. Det kan till exempel ha uppstått ett missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt.

Om du ändå inte är nöjd finns följande alternativ:

Kundombudsmannen KPA Pension

Kundombudsmannen är fristående från KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och prövar opartiskt om ditt ärende handlagts på rätt sätt.

Prövningen är kostnadsfri. Adress: 106 60 Stockholm. Telefon: 020-65 52 53 eller e-post: kundombudsmannen@kpa.se

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Konsumenternas Försäkringsbyrå ger upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor.
Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm. Telefon: 08-22 58 00.
Webb: konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

I många kommuner finns en kommunal konsumentvägledning. En sådan kan också ge dig råd och hjälp i försäkringsfrågor.

Personförsäkringsnämnden

Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.
Nämndens yttrande är rådgivande.
Adress: Box 24067, 104 50 Stockholm
Telefon: 08-522 787 20.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor. Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida. Anmälan till ARN måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.
Adress: Box 174, 101 23
Stockholmtelefon: 08-508 860 00
e-post: arn@arn.se, webb: arn.se

Rättslig prövning

Twist mellan å ena sidan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och å andra sidan arbetsgivaren, den försäkrade eller annan ersättningsberättigad skall avgöras enligt gällande lag om skiljeförfarande.

Rättskyddsförsäkring

Om du har en rättskyddsförsäkring, kan du eventuellt använda den vid en twist med försäkringsbolaget.

Behandling av personuppgifter

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med KPA Tjänstepensionsförsäkring AB behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter, till exempel för att utveckla våra produkter och tjänster.

På kpa.se/personuppgifter finns mer information om hur personuppgifter behandlas – vilka uppgifter som används, för vilka ändamål, vilka uppgifterna delas med och vilka rättigheter avseende behandlingen av personuppgifter hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Privatbetald pensionsförsäkring – Fastigo PlusPension Privat

1. Försäkringsavtalet

Försäkringsavtal för privatbetald pensionsförsäkring kan tecknas av anställd vid Fastigo-anslutet företag samt make, maka och sambo till anställd, som omfattas av Fastigo PlusPension. Med make och maka förstås även registrerad partner enligt lagen om registrerat partnerskap.

Med sambo avses ogift person, som vid tidpunkten för anmälan under äktenskapsliknande förhållanden sammanbor med ogift anställd enligt ovan.

Vem är försäkringsgivare?

Försäkringsgivare är KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ), organisationsnummer 516401-6654, nedan kallat KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Vem är försäkringstagare?

Försäkringstagare och ägare till försäkringen är den som ingår försäkringsavtalet med KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Vem är försäkrad?

Försäkrad är den på vars liv försäkringen gäller.

Vem är förmånstagare?

Förmånstagare är den person som försäkringsbeloppet ska betalas ut till enligt dessa villkor. Vilka som är förmånstagare framgår längre fram i dessa villkor.

Vad menas med premie?

Med premier menas det belopp som betalas in till försäkringen.

Hur betalas premien?

Premien är en så kallad engångspremie. Försäkringstagaren har rätt att betala ytterligare premier.

Det är försäkringstagaren som bestämmer när premier ska betalas in och med hur stora belopp.

Denna rätt att betala ytterligare premier kvarstår till två månader före den första pensionsutbetalningen.

På vad grundas försäkringsavtalet?

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren har lämnat skriftligen till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Om någon av dessa uppgifter är oriktiga eller ofullständiga, gäller vad som står i lagen om försäkringsavtal om sådana fall. Om försäk-

ringstagaren har handlat svikligt eller i strid med tro och heder när uppgifterna lämnades, är försäkringsavtalet ogiltigt (12 kap.2 § första stycket försäkringsavtalslagen).

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har inte heller något ansvar eller bara ett begränsat ansvar för inträffade försäkringsfall, om försäkringstagaren annars lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som har betydelse för KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs bedömning av den försäkrades hälsa. De oriktiga eller ofullständiga uppgifterna ska i så fall ha lämnats med uppsåt eller av oaktsamhet som inte är ringa. (12 kap. 2 § andra stycket försäkringsavtalslagen).

När inträder KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för försäkringen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för försäkringen inträder dagen efter den dag försäkringstagaren betalar första premien för försäkringen.

Vilka lagar gäller för försäkringsavtalet?

För försäkringsavtalet gäller svensk allmän lag, förutsatt att inte något annat anges i lagen om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal.

Kan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändra försäkringen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB förbehåller sig rätten att under försäkringstiden ändra dessa villkor och försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringens art eller någon annan särskild omständighet.

Med ändring menas en ändring av det faktiska innehållet i villkoren och försäkringsavtalet, till exempel ändring av sättet att ta ut samt beräkna avgifterna för försäkringen samt att införa särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som försäkringstagaren, den försäkrade eller förmånstagare begär.

Med annan särskild omständighet menas till exempel ändring på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighetsföreskrifter eller ändring av annan för försäkringsavtalet viktig förutsättning. Med ändring menas också ändring av det pensionsavtal som ligger till grund för försäkringstagarens betalning av premie till försäkringen.

Under vissa avsnitt i villkoren har särskilt framhållits om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs rätt att ändra villkoren eller försäkringsavtalet i övrigt. En ändring av villkoren och försäkringsavtalet i övrigt träder i kraft en månad efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har skickat ett meddelande om ändringen. Ändring som beror på ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighetsföreskrifter eller ändring av överenskommelse mellan Fastigo och arbetstagarorganisationerna börjar gälla omedelbart eller vid den tidpunkt som följer av lag eller bestämmelse i tillämpligt pensionsavtal.

Observera att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB alltid kan ändra

- Antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet och driftskostnader m m, som används för att bestämma det garanterade pensionsbeloppet som varje inbetald premie ger upphov till. Som framgår av avsnittet ”Så bestäms pensionen” kan dessa antaganden ändras när som helst för kommande inbetalningar av premier.
- De antaganden om ränta med mera som används vid bestämmande av det delningstal som används när storleken av återbäringstillägget bestäms. Som framgår av avsnittet ”Hur bestäms den eventuella återbäringen” kan dessa antaganden ändras när som helst under försäkringstiden.
- Storleken på de avgifter som tas ut från försäkringen.

Kan pensionskapitalet flyttas till någon annan försäkringsgivare?

Försäkringstagaren har rätt att flytta hela pensionskapitalet i försäkringen till en pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare enligt reglerna i inkomstskattelagen om flytt av pensionskapital. Om försäkringen bara omfattar ålderspension, krävs det en godkänd hälsoprövning för att försäkringstagaren ska få flytta pensionskapitalet. Under utbetalningstid gäller dessutom att flytt inte är tillåten för försäkring med livsvarig ålderspension, oavsett om försäkringen innehåller återbetalningsskydd. Försäkringskapitalet kan inte flyttas efter den försäkrades dödsfall.

Om försäkringen har ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande måste den insatta förmånstagaren skriftligen samtycka till flytten av pensionskapitalet.

När flyttas pensionskapitalet?

Pensionskapitalet ska flyttas senast den första bankdagen 60 dagar efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB tagit emot en skriftlig ansökan om flytt av pensionskapitalet. Om flytten kräver godkänd hälsoprövning, ska pensionskapitalet flyttas senast den första bankdagen 60 dagar efter den dag den försäkrades hälsa godkänns.

Betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ränta om flytten dröjer?

Om flytten av pensionskapitalet dröjer längre, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB dröjsmålsränta enligt räntelagen. Räntan beräknas från dagen efter den dag pensionskapitalet senast skulle ha flyttats till och med dagen före den dag pensionskapitalet faktiskt flyttas.

Någon ränta betalas inte ut om det sammanlagda räntebeloppet är mindre än 0,5 procent av det gällande prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken.

Vilka avgifter tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut när pensionskapitalet flyttas?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att ta ut avgifter för att flytta pensionskapitalet. Avgifterna får endast avse av en administrativ avgift samt en avgift som ska täcka kvarvarande anskaffningskostnader. Avgifterna kan förändras under försäkringstiden, liksom sättet att ta ut dem. De aktuella avgifterna finns på KPA Pensions hemsida kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions kundservice, telefon 0771-650 500, för att få uppgift om avgifterna och hur dessa tas ut.

När upphör försäkringen hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB att gälla vid en flytt?

Försäkringen hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB upphör att gälla när pensionskapitalet har flyttats.

Kan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändra villkoren för flytt av pensionskapitalet?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB förbehåller sig rätten att ändra villkoren för flytt av pensionskapitalet under försäkringstiden i den mån detta blir nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning eller myndigheters föreskrifter. Vidare förbehåller sig KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätten att ändra reglerna för

- den tidpunkt då pensionskapitalet senast ska flyttas och
- hälsoprövningen.

En ändring av flyttvillkoren träder i kraft en månad efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB skickat information om ändringen och de nya villkoren till den försäkrade, eller den tidigare tidpunkt som följer av lag.

2. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan efterlevandepension

Vad ingår i försäkringen?

Försäkringen omfattar ålderspension med efterlevandepension. Den försäkrade kan ta bort efterlevandepensionen när ålderspensionen ska börja betalas ut.

Ålderspensionen och efterlevandepensionen är lika stora.

3. Så bestäms pensionen

Hur bestäms det garanterade pensionsbeloppet?

För varje premie som betalas in till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB bestäms ett garanterat pensionsbelopp.

Summan av dessa pensionsbelopp blir det totala garanterade pensionsbeloppet som ska börja betalas ut vid avtalad pensionsålder och under avtalad utbetalningstid. Varje garanterat pensionsbelopp bestäms enligt de antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet och driftskostnader som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB bestämt ska gälla vid varje inbetalningstillfälle.

Antaganden om ränta

Räntan fastställs till en viss procentsats från vilken det görs avdrag för avkastningsskatt och driftskostnader.

Antaganden om avkastningsskatt

Avdrag för avkastningsskatt görs enligt gällande regler om avkastningsskatt.

Antaganden om dödlighet

Antaganden om dödsfallssannolikhet för den försäkrade beräknas efter tillgänglig statistik och med ett säkerhetstillägg.

Antaganden om driftskostnader

Antaganden om driftskostnader görs så att kostnaderna ska motsvara KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs faktiska kostnader.

Antaganden om säkerhetstillägg

Antaganden om säkerhetstillägg görs för att säkerställa det garanterade försäkringsbeloppet.

Ger den traditionella försäkringen rätt till återbäring?

Allt överskott i KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs verksamhet ska gå tillbaka som återbäring till de försäkrade eller andra ersättningsberättigade (såsom förmånstagare) som omfattas av försäkring med traditionell förvaltning. Fördelningen av återbäring ska göras på ett rättvist sätt. Återbäring är försäkringens andel av överskott som uppstår om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ekonomiska resultat blir bättre än de antaganden som gjorts när det garanterade pensionsbeloppet bestämdes.

Eventuell återbäring betalas ut som ett tillägg till det garanterade pensionsbeloppet.

Kan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändra reglerna för återbäring?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att ändra reglerna för såväl framtida beräkningar av återbäring som sättet att fördela återbäringen. Ändringen av reglerna träder i kraft efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har informerat försäkringstagaren om ändringen.

Vad är pensionskapital och hur beräknas det?

Pensionskapitalet är försäkringens aktuella värde vid varje tidpunkt. Värdet grundas på:

- inbetalningar av premier
- utbetalningar från försäkringen
- avdrag för kostnader för efterlevandepension
- avkastning på pensionskapitalet
- tillägg för arvsvinst
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för skatt.

Avgift för efterlevandepension

Avgift för den efterlevandepension, som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB betalar ut, om försäkrad med efterlevandepension avlider före pensionsåldern.

Avkastning

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fördelar vid varje kvartalsskifte den avkastning som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har haft på sina tillgångar under det senaste kvartalet. Avkastningen kan dock i vissa fall fördelas oftare. Med avkastning menas ränta och utdelningar på tillgångarna samt positiva eller negativa förändringar av värdet på tillgångarna. Den avkastning som fördelas till försäkringarna kan därför vara såväl positiv som negativ. Pensionskapitalet kan alltså såväl öka som minska i värde under hela försäkringstiden.

Arvsvinst

Arvsvinst beräknas genom matematisk utjämning av KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs faktiska dödlighetsutfall.

Driftskostnader

Avdraget för driftskostnader ska göras så, att det bedöms täcka de driftskostnader som kan hänföras till verksamheten. Driftskostnaderna ska fördelas på respektive försäkringsprodukt och får utjämnas över tiden.

Skatt

Avdraget för skatt ska göras så, att det bedöms täcka KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs kostnader för avkastningsskatt.

Hur bestäms den eventuella återbäringen?

När försäkringen ska börja betalas ut beräknar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB om försäkringen ger rätt till återbäring och i så fall med hur stort belopp.

Det belopp som ska betalas ut bestäms genom att pensionskapitalet divideras med ett delningstal, som bestäms av KPA Tjänstepensionsförsäkring AB vid varje tidpunkt. Delningstalet bygger på den förväntade återstående utbetalningstiden och på antaganden om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs framtida ekonomiska resultat. Om det belopp som beräknats på detta sätt är större än det garanterade pensionsbeloppet, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut mellanskillnaden som återbäring. Så länge utbetalningarna

pågår beräknar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB återbäringens storlek minst en gång per år. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att minska återbäringen eller att helt upphöra med utbetalning av återbäring. Detta görs om pensionskapitalet har utvecklats sämre än vad som antagits vid den senast gjorda beräkningen eller om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändrar delningstalet genom att ändra sina antaganden om framtiden.

För att begränsa en större sänkning av det totala månadsbeloppet tillämpas, vid den ordinarie årliga årsräkningen, en regel med en vid var tid gällande procentsats för hur mycket månadsbeloppet maximalt kan minska jämfört med det föregående årets fastställda månadsbelopp. Regeln används endast för livsvarig- och tidsbegränsad utbetalning av ålderspension.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kan ändra regeln och regeln innebär ingen utfästelse från KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs sida att den kommer att upprätthållas under hela utbetalningstiden.

Mer information finns på KPA Pensions hemsida kpa.se

Vilken är KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs konsolideringspolicy?

När marknadsvärdet på KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs tillgångar är lika stort som det samlade värdet på pensionskapitalet i samtliga försäkringar, är konsolideringsnivån 100 procent. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har i sin konsolideringspolicy bestämt att konsolideringsnivån ska vara 100procent men att den får avvika inom vissa gränser.

Mer information finns på KPA Pensions hemsida kpa.se

4. Så betalas pensionen ut

Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?

Den som gör anspråk på att få ett pensionsbelopp utbetalat till sig ska styrka sin rätt till beloppet genom att – utan kostnad för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB – skaffa och skicka in de handlingar och övriga upplysningar som har betydelse för bedömningen av försäkringsfallet och KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar.

För att få beloppet utbetalat till sig måste försäkringstagaren eller förmånstagaren – om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB begär det – låta KPA Tjänstepensionsförsäkring AB hämta in upplysningar om den försäkrade från nuvarande och tidigare arbetsgivare samt från läkare, sjukhus, någon annan vårdgivare, allmän försäkringskassa eller någon annan försäkringsinrättning, detta för att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska kunna bedöma sitt ansvar.

När betalas ålderspensionen ut till försäkringstagaren?

Ålderspensionen betalas alltid ut till försäkringstagaren.

Ålderspensionen betalas ut månadsvis med början den månad försäkringstagaren fyller 65 år om den försäkrade har begärt utbetalning. Om ingen begäran inkommit vid den tidpunkt som har kommunicerats inför 65-årsdagen ändras försäkringens utbetalningsålder till månaden efter 70 år. Ålderspensionen är en tidsbegränsad pension som betalas ut i fem år, dock längst så länge försäkringstagaren lever.

Försäkringstagaren kan välja en annan utbetalningsålder och en annan utbetalningstid. Utbetalningen kan påbörjas tidigast då försäkringstagaren fyller 55 år och senast då försäkringstagaren fyller 85 år. Utbetalningstiden kan förlängas utöver fem år.

Försäkringstagaren kan välja tidsbegränsad pension under högst 20 år eller livsvarig pension.

Om utbetalningen ska upphöra då försäkringstagaren fyller 65 år, måste utbetalningen pågå under minst tre år och i annat fall under minst fem år. Utbetalningen av ålderspensionen upphör dock senast vid utgången av den månad försäkringstagaren avlider.

Om ålderspensionen ska betalas ut under kortare tid än fem år eller livsvarigt, upphör efterlevandepensionen när ålderspensionen börjar betalas ut. Försäkringstagaren kan inte ändra utbetalningstiden eller utbetalningstidpunkten när utbetalningarna väl har påbörjats.

Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken, har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden. Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten är lägre än 30 procent av gällande prisbasbelopp har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att betala ut försäkringen med ett engångsbelopp.

Vad händer med försäkringen när den försäkrade avlider om efterlevandepension saknas?

Om försäkringen inte omfattar efterlevandepension och försäkringstagaren avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut eller under utbetalningstiden upphör försäkringen. Detta innebär att någon utbetalning inte kommer att göras från försäkringen alternativt att pågående utbetalningar upphör.

Vad gäller om försäkringen omfattar efterlevandepension?

Om försäkringstagaren avlider, ska detta anmälas skriftligen till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB snarast möjligt. Till anmälan ska fogas ett dödsfallsintyg.

Om dödsfallsintyget är skrivet på något annat språk än svenska ska en auktoriserad översättning till svenska bifogas. När en sådan anmälan har kommit in till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, anses KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ha fått kännedom om dödsfallet. Om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB på eget initiativ skulle hämta in upplysningar om ett inträffat dödsfall, anses KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ha fått kännedom om dödsfallet när KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fick sina upplysningar på detta sätt.

Hur betalas efterlevandepensionen ut?

Om försäkringen omfattar efterlevandepension och den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut till honom eller henne, betalas i stället försäkringens garanterade pensionsbelopp och eventuell återbäring ut till förmånstagarna som en månatlig pension under fem år, räknat från den dag KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fått kännedom om dödsfallet.

Om försäkringstagaren har valt ålderspension med tidsbegränsad utbetalning och ålderspensionen har börjat betalas ut när försäkringstagaren avlider, fortsätter utbetalningarna, nu till förmånstagarna, under de år som är kvar av den utbetalningstid som försäkringstagaren har valt för ålderspensionen. Om det bara finns en möjlig förmånstagare till efterlevandepensionen, har han eller hon rätt att begära utbetalning under annan tidsperiod än som följer av dessa försäkringsvillkor eller begärts av försäkringstagaren.

Sådan begäran ska göras hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB då efterlevandepensionen skall börja betalas ut. Den totala utbetalningstiden får dock inte understiga fem år. Då efterlevandepension skall börja utbetalaskan maka, make och sambo som är förmånstagare avtala med KPA Tjänstepensionsförsäkring AB om att skjuta upp uttaget av pensionen. Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet, enligt Socialförsäkringsbalken, har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden.

Vilka kan vara förmånstagare till efterlevandepensionen?

Om försäkringstagaren avlider och försäkringen omfattar efterlevandepension, betalas pensionen i stället ut till de insatta förmånstagarna. Om det då inte finns några förmånstagare, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB inte ut någon pension. Som förmånstagare kan försäkringstagaren bland annat sätta in sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo eller sina barn eller barn till sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo. Tidigare make/maka eller sambo samt barn till dessa måste namnges. För maka, make och sambo gäller inte pensionsrätten om äktenskapet ingicks eller samboförhållandet inleddes senare än ett år före dödsfallet och försäkringstagaren då led av sjukdom som föranlett dödsfallet.

Om mål om äktenskapsskillnad pågår mellan försäkringstagaren och hans eller hennes maka/make när försäkringstagaren avlider, gäller inte förmånstagarförordnandet till make/maka. Med make/maka likställs registrerad partner. Med försäkringstagarens sambo menas en ogift man eller kvinna som en ogift försäkringstagare sammanbode med under äktenskapsliknande förhållanden. Sådant sammanboende skall ha förelegat under minst sex månader om inte gemensamt barn finns. Försäkringstagaren kan skriftligen meddela KPA Tjänstepensionsförsäkring AB att sambolagens definition av sambo ska gälla i stället för vad som sagts ovan. Med barn menas arvsberättigade barn i första led.

Standardförordnande:

Till vem/vilka betalas pensionen ut om försäkringstagaren inte anmält något förordnande?

Om försäkringstagaren inte har anmält något annat förordnande till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, betalas pensionen i första hand ut till försäkringstagarens make/maka eller sambo och i andra hand till försäkringstagarens barn i första led.

Om en förmånstagare har avlidit eller helt eller delvis avstår sin rätt, betalas pensionen ut till de som enligt förordnandet är närmast berättigade.

Får en förmånstagare förfoga över försäkringen?

En förmånstagare får inte någon förfoganderätt till försäkringen.

Särskilt förordnande:

Hur ska ändringen av förmånstagare anmälas?

En ändring av ett förordnande ska anmälas skriftligen till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Ändringen bör anmälas på en blankett som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB på begäran sänder till försäkringstagaren.

När betalas pensionen ut?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska börja betala ut pensionen senast en månad efter det att den som gör anspråk på utbetalning har gjort vad som krävs enligt dessa villkor, under rubriken "Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?".

Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som försäkringsavtalet grundats på har varit oriktig eller ofullständig, behöver dock inte KPA Tjänstepensionsförsäkring AB påbörja utbetalningen förrän en månad efter det att utredningen har avslutats.

Betalar KPA Pensionsförsäkring dröjsmålsränta?

Om en utbetalning skulle dröja längre än vad som angivits i dessa villkor, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB dröjsmålsränta enligt räntelagen. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB betalar ränta även om dröjsmål inte föreligger från och med den 31:a dagen efter det att ett belopp förfallit till betalning. Räntesatsen bestäms av KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och framgår vid tecknandet eller senare lämnad information. Sådan ränta räknas av i de fall KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska betala dröjsmålsränta enligt räntelagen. Om den sammanlagda räntan är mindre än en halv procent av det gällande prisbasbeloppet, enligt Socialförsäkringsbalken, betalas inte någon ränta.

Kan rätten till utbetalning från den här pensionsförsäkringen upphöra på grund av preskription?

Rätten till utbetalning preskriberas enligt reglerna i försäkringsavtalslagen, vilket innebär följande: Den som begär utbetalning måste väcka talan mot försäkringsbolaget inom tio år från det att begäran om utbetalning tidigast kunde göras.

Annars upphör rätten till utbetalning. Den som begärt utbetalning inom denna tid har alltid minst sex månader på sig att överklaga från det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har förklarat sig ha tagit slutlig ställning till begäran.

5. Avgifter till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB

Vilka avgifter tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB tar för närvarande ut en förvaltningsavgift, en årsavgift, en avgift för efterlevandepension och en avgift för skatt. Aktuella avgifter finns på KPA Pensions hemsida kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions kundservice, telefon 0771-650 500 för att få uppgifter om avgifterna.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att när som helst under försäkringstiden ändra storleken på förvaltningsavgiften, årsavgiften, avgiften för efterlevandepensionen och avgiften för skatt.

Hur tas avgifterna ut?

Förvaltningsavgiften, årsavgiften och avgiften för skatt tas ut från pensionskapitalet. Avgiften för efterlevandepensionen tas ut genom en riskpremie från varje inbetald premie.

6. Återköp

Kan försäkringstagaren begära återköp av försäkringen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kan bestämma att pensionen ska utbytas mot ett omedelbart utfallande kapitalbelopp (återköp) om pensionskapitalet för en försäkrads försäkring högst uppgår till 30 procent av ett prisbasbelopp enligt Socialförsäkringsbalken

- när pensionsåldern uppnås eller
- när den försäkrade avlider eller emigrerar.

Beloppet beräknas på samma vis som redovisas under rubriken "Hur bestäms det garanterade pensionsbeloppet?".

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kan även efter skriftlig ansökan av den försäkrade eller pensionsberättigad efterlevande, besluta om återköp av försäkringen om inte försäkringens art eller regler i inkomstskattelagen sätter hinder för återköp. Vid återköp av ålderspension utan efterlevandepension enligt föregående stycke gäller dessutom att den försäkrade, på egen bekostnad, med läkarintyg ska visa att hans/hennes hälsotillstånd är tillfredsställande ur försäkringsteknisk synpunkt.

Vid ett återköp av försäkringen upphör även den del av försäkringen som avser efterlevandepension.

7. Årsbesked

Får försäkringstagaren veta hur pensionssparandet utvecklats?

En gång per år får försäkringstagaren information om försäkringens värde. Årsbeskedet visar hur sparandet i försäkringen har utvecklats. Det visar också de premier som bokförts på försäkringen och de avgifter som belastat försäkringen.

8. En pensionsförsäkring måste följa lagstiftningen

Kan pensionsförsäkringen överlåtas, pantsättas eller belånas?

Försäkringen får inte överlåtas, pantsättas eller belånas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara en pensionsförsäkring enligt de bestämmelser i inkomstskattelagen som gäller vid varje tidpunkt. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB lämnar i förekommande fall kontrolluppgifter enligt Skatteförmyndigheten.

9. Begränsning i KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar

Vad gäller för krigstillstånd i Sverige?

Vid krigstillstånd i Sverige gäller särskild lagstiftning i fråga om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie).

Vad tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB inte ansvar för?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB tar inte ansvar för någon sådan skada som beror på lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, bojkott, blockad eller lockout eller någon annan liknande omständighet. I fråga om strejk, bojkott, blockad eller lockout gäller detta förbehåll även om det är KPA Tjänstepensionsförsäkring AB som vidtar eller är föremål för någon sådan konfliktåtgärd. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB är inte heller skyldigt i andra fall att ersätta en skada som uppkommer, om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB visat normal aktsamhet.

Vad har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB för ansvar då den försäkrade deltar i krig eller politiska oroligheter utanför Sverige?

Försäkringen gäller inte vid nedsatt arbetsförmåga som drabbar den försäkrade då han eller hon deltar i krig som inte hänger samman med krigstillstånd i Sverige eller deltar i politiska oroligheter utanför Sverige. Försäkringen gäller inte heller vid nedsatt arbetsförmåga, om den nedsatta arbetsförmågan drabbar den försäkrade inom ett år efter sådant deltagande och om kriget eller oroligheterna anses vara orsaken.

Vad har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB för ansvar om den försäkrade vistas utanför Sverige i områden där det råder krig eller krigsliknande politiska oroligheter?

Innan tre år förflutit från den försäkrades inträdesdag i försäkringen, gäller försäkringen inte i vissa fall om den försäkrade vistas utanför Sverige i områden där det råder krig eller

krigsliknande politiska oroligheter, även om han eller hon inte själv deltar i kriget eller oroligheterna. Försäkringen gäller sålunda inte vid nedsatt arbetsförmåga, om den nedsatta arbetsförmågan drabbar den försäkrade under vistelsen eller inom ett år därefter och om kriget eller oroligheterna anses vara orsaken.

Utbryter kriget eller oroligheterna när den försäkrade vistas i området, gäller denna in-skränkning inte under de tre första månaderna efter utbrottet.

10. Om du inte är nöjd

Vart vänder du dig för att få information eller klaga?

Om du inte är nöjd vill vi naturligtvis att du i första hand kontaktar oss, KPA Pensions kundservice, på telefon 0771-650 500 eller genom att skicka ett meddelande till oss från KPA Mina sidor på kpa.se.. Det kan till exempel ha uppstått ett missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt.

Om du ändå inte är nöjd finns följande alternativ:

Kundombudsmannen KPA Pension

Kundombudsmannen är fristående från KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och prövar opartiskt om ditt ärende handlagts på rätt sätt.

Prövningen är kostnadsfri. Adress: 106 60 Stockholm. Telefon: 020-65 52 53 eller e-post: kundombudsmannen@kpa.se.

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Konsumenternas Försäkringsbyrå ger upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor. Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm. Webb: konsumenternas.se Telefon: 08-22 58 00.

Kommunal konsumentvägledning

I många kommuner finns en kommunal konsumentvägledning. En sådan kan också ge dig råd och hjälp i försäkringsfrågor.

Personförsäkringsnämnden

Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar. Nämndens yttrande är rådgivande. Adress: Box 24067, 104 50 Stockholm. Telefon: 08-522 787 20.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor. Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida. Anmälan till ARN måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Adress: Box 174, 101 23
Stockholmtelefon: 08-508 860 00
e-post: arn@arn.se
webb: arn.se

Rättslig prövning

Twist mellan å ena sidan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och å andra sidan arbetsgivaren, den försäkrade eller annan ersättningsberättigad skall avgöras enligt gällande lag om skiljeförfarande.

Rättskyddsförsäkring

Om du har en rättskyddsförsäkring, kan du eventuellt använda den vid en twist med försäkringsbolaget.

Behandling av personuppgifter

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med KPA Tjänstepensionsförsäkring AB behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter, till exempel för att utveckla våra produkter och tjänster.

På kpa.se/personuppgifter finns mer information om hur personuppgifter behandlas – vilka uppgifter som används, för vilka ändamål, vilka uppgifterna delas med och vilka rättigheter avseende behandlingen av personuppgifter hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Motverkan av penningtvätt och finansiering av terrorism

KPA Pension följer ett strikt regelverk för att förhindra att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB utnyttjas för finansiell brottslighet. Försäkringstagare, försäkrad och förmånstagare är skyldiga att förse KPA Tjänstepensionsförsäkring AB med nödvändig information med anledning av tillämplig lagstiftning.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att neka nytt försäkringsavtal och avsluta ett befintligt försäkringsavtal om det på skälig grund kan misstänkas att nyttjandet av KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs produkter eller tjänster utgör led i penningtvätt och/eller finansiering av terrorism.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att dela information till andra bolag inom koncernen i syfte att upptäcka och motverka penningtvätt och/eller finansiering av terrorism.

KPA Pension är det ledande pensionsbolaget inom kommunsektorn. Sedan starten 1922 har vi erbjudit våra kunder konkurrenskraftiga pensions- och försäkringslösningar. KPA Pension är också pensionsbolaget som tänker ett steg längre. Vi vill ge våra kunder en trygg pension i en hållbar värld och tar därför ett aktivt samhällsansvar.

KPA Pension har idag hand om pensionen åt drygt 2,2 miljoner anställda och tidigare anställda inom kommun, region, kommunalförbund, kommunförbund och kommunala företag.

Vi ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner.